

ONDERWIJSCOÖRDINATIE VAN DE ZUSTERS VAN BERLAAR

DOWNLOAD 21

Het is zeker interessant om deze tekst te lezen in samenhang met de themabespreking "Interreligieus lezen en leren", die men terugvindt op de website www.zusters-berlaar.be, onder download 2 van 2007.

Mohamed El Bachiri, opgetekend door David Van Reybroeck, *Een jihad van liefde*, Amsterdam – Antwerpen, *De Bezige Bij*, 2017, 94 pp.

***“Loubna, liefde van mijn leven,
tot aan mijn laatste snik
blijf je in mijn geest.”***

Mohamed El Bachiri (36) is de Marokkaanse Belg die in *De Afspraak* (Canvas) aan de vooravond van kerstmis 2016 diepe indruk maakte met zijn getuigenis van liefde en tegen haat. Het is het ultieme eerbetoon aan zijn vrouw Loubna Lafquiri, moeder van zijn drie kinderen, die om het leven kwam bij de aanslagen te Brussel op 22 maart 2016. Het filmpje werd via internet ondertussen door miljoenen bekeken. El Bachiri geeft ons een heel andere kijk op 'de moslim', in een tijd waarin deze godsdienst en de beleving ervan zwaar onder druk staat en eenzijdig wordt beoordeeld. Het extreme geweld dat IS over heel de wereld verspreidt is hier uiteraard niet vreemd aan. David Van Reybroeck, de gekende auteur, tekende, in gesprek met El Bachiri, diens verhaal op: zijn jeugd in Molenbeek, de liefde voor zijn vrouw Loubna

en de drie kinderen, en zijn leven na de aanslagen. Het zijn korte hoofdstukjes,

sommige prozaïsch, andere eerder poëtisch, maar steeds met een weemoedige, diepgaande en tolerante levenshouding. Vandaar ook de titel: *Een jihad van liefde*. Wij koppelen het woord *jihad* uiteraard aan vreselijke oorlogen en aanslagen. Het werkje

opent echter met een verklaring uit de Franse Larousse. De verklaring "strijd om het domein van de Islam te verdedigen" is er pas de tweede betekenis. Eerst staat er: "inspanning die iedere moslim moet aangaan tegen zijn eigen hartstochten". In het boekje zelf is trouwens een hoofdstuk dat 'Jihad' heet en waarin Mohamed zich "*een jihadist van de liefde*" noemt. Het zijn de extremisten, aldus de auteur in een interview in *Visie*¹, die het woord gekaapt hebben. 'Jihadist van de liefde zijn' is het enige mogelijke antwoord op haat. De poëzie die hij schreef na de dood van zijn vrouw vormt de basis van het boekje. De liefde voor haar en de kinderen is de eerste inhoud die je aanvoelt op vele pagina's, maar ook zijn ideeën over samenleven in België met verschillende godsdiensten en culturen en zijn aandacht voor een meer humanistische islam. Van Reybroeck heeft de ideeën helder weergegeven: vaak is het ontwapenend, steeds vol warmte en uiteraard met melancholie en ingehouden droefheid als het over Mohameds grote verlies gaat.

¹ Visie, 24 maart 2017, pag. 19.

Vele uitspraken in het boekje kunnen zonder meer uitgangspunt zijn van gesprek met jongeren in onze scholen. Zij moeten zich nog een mening vormen en wat media (eenzijdig) verspreiden vormt niet steeds een goede basis. Enkele citaten geven we hier weer, omdat ze de sfeer van het boek en de gezindheid van El Bachiri goed verwoorden.

“Als moslim had ik het geluk om erg mooie momenten en veel mededogen te ervaren van het lerarenkorps van mijn katholieke school. Als volwassene kan ik niet anders dan diepe genegenheid, bewondering en vriendschap uitdrukken voor die katholieke gemeenschap. Die blijken van liefde en liefdadigheid vergeet je niet snel. Ik moedig moslims dan ook aan om eenzelfde barmhartigheid tentoon te spreiden tegenover aanhangers van andere overtuigingen: christenen, joden, boeddhisten, atheïsten, agnostici. Dat is het beste antwoord op hen die verdeeldheid willen zaaien tussen ons, moslims van het Westen. Ik ben een tegenstander van religieus fundamentalisme – zowel dat van moslims als dat van andere godsdiensten” (pag. 23). Elders citeert hij Al-Ghazali, een islamitische mysticus: *“Ga naar het uiterste van je godsdienst, daar zal je de godsdienst van anderen aantreffen”* (p. 71).

Lyrisch en ontroerend zijn de pagina's die hij wijdt aan de liefde van zijn leven, Loubna:

“De mooie, zachte Loubna belichaamde het goede en schone op de wereld.

Hoe moet ik de liefde beschrijven zonder die vrouw te noemen?

De toegewijde vrouw, de moedige moeder, vol liefde voor haar drie kinderen.

De vrouw die de harten veroverde van iedereen die op haar pad kwam.

Wat een verlies!” (pp. 49 – 50)

Hij verwerpt wraak, ondanks zijn woede en spreekt ook over de daders (p. 58 – 59) en over Molenbeek, waar het niet enkel kommer en kwel is (*“Het Molenbeek uit de media vind ik angstaanjagender dan de gemeenschap die ik ken”* – p. 60). Hij is niet te beroerd om bepaalde houdingen van zijn geloofsgenoten onder kritiek te plaatsen, bv. de verhouding tussen mannen en vrouwen en het dragen van de sluier (pp. 83 – 84).

Op de pagina's 74 – 75 ontwikkelt hij gedachten over onderwijs. Daarbij kent hij een belangrijke rol toe aan kunst en poëzie, als uitlaatklep voor emoties. Diversiteit, al vanaf de vroegste jeugd, zou de normaalste zaak van de wereld moeten zijn. Hier slaat hij nagels met koppen: *“Assimilatie, het volledig opgaan in een andere cultuur, is onzinnig. Het tegendeel ook. Een gemeenschap is een poort, geen vestingmuur”*. Wat volgt is een uitnodiging die diep raakt: *“Laten we onze jongeren aansporen om uiting te geven aan hun liefde voor hun ouders, broers, zussen en partners, maar ook voor een onbekende die langskomt en die niets anders is dan **een broeder in de menselijkheid**”*.

Het doet bijna woordelijk denken aan het aangrijpende geestelijk testament van broeder Christian De Chergé, prior van de trappistengemeenschap van Onze Lieve Vrouw van de Atlas (Tibhirine, Algerije). Haast

profetisch beschrijft hij in 1994 wat twee jaar later zou gebeuren, toen hijzelf en zes leden van de gemeenschap ontvoerd en vermoord werden door de GIA²: *“Ik zou graag, als het zover is, in een flits de luciditeit hebben die me in staat stelt aan God en aan mijn broeders in het menszijn vergeving te vragen, en tegelijk hem die mij getroffen heeft, van ganser harte te vergeven”*. Zowel Mohamed El Bachiri als Christian De Chergé geven ons een grote les in humaniteit...

Even verder (pag. 79 – 80) ontwikkelt hij deze gedachten verder, in een hoofdstukje met als titel *Menselijkheid*:

“Of ik nu de zoon van Adam ben of het gevolg van evolutie, mijn menselijkheid impliceert drie fundamentele waarden: onschendbaarheid van het leven, vrije wil en een broederband met andere mensen”. Merk op hoe de onschendbaarheid van het leven onmiddellijk reacties kan oproepen in supra-liberale kringen, maar onmiddellijk wordt dit overruled door er de vrije wil aan te koppelen. Even verder: *“Overtuigingen of zienswijzen mogen nog zo uiteenlopen, nooit zal dit een moord kunnen rechtvaardigen. Elk leven is heilig”*.

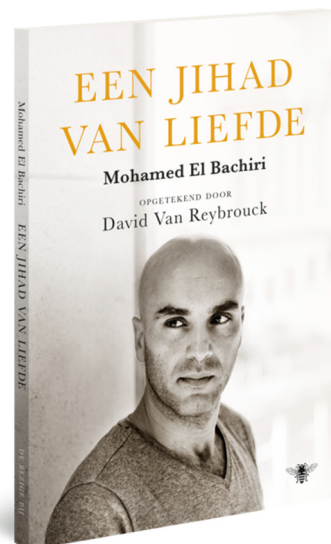
Moge het getuigenis van Mohamed El Bachiri bijdragen aan het inzicht dat het soort gewelddadige politieke islam dat vandaag opduikt en dat zoveel onschuldigen op zijn geweten heeft, uiteindelijk autodestructief is en ingaat tegen de grondintuïtie zelf van de islam.

Reeds heel wat jaren geleden interviewden we broeder Benoît Standaert, benedictijn van Zevenkerken, naar aanleiding van zijn boek *De Jezusruimte*³. Het interview vond plaats kort

na de aanslagen van 11 september 2001 en uiteraard werd daar ook op gealludeerd. Broeder Benoît stelde dat deze brute aanslagen ons een spiegel voorhouden. Oorlog zit binnen in elke mens. Wereldvrede is een noodzaak, maar de voorwaarde voor die vrede is dat ik zelf vrede ben. Zullen we in staat zijn om ons opnieuw tot ware medemenselijkheid te bewegen? Meer dan ooit, aldus br. Benoît, hoort het stellen van kleine gebaren van echte solidariteit tussen oost en west, noord en zuid, bij het profetisch handelen van vandaag.

Met recht en rede mag gezegd worden dat Mohamed EL Bachiri hiervan – ondanks pijn en verdriet om het verlies – een levensecht voorbeeld is dat bij jongeren van vandaag mag – ja, moet – uitgedragen worden.

Jan Van Deuren

² GIA = Groupe islamique armé

³ Benoît Standaert OSB, *De Jezusruimte: verkenning, beleving en ontmoeting*, Lannoo – Ten

Have, 2000. Het boek werd uitvoerig besproken in de 7de Nieuwsbrief van Januari 2002.